

Razlike u fonološkoj svjesnosti petogodišnjaka iz Montessori i redovitoga programa predškolskih ustanova

Vendi Franc

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet

Siniša Subotić

PIM Univerzitet & NVO „Persona“, Banjaluka; CEON, Beograd

Uvod

- Dječji razvoj: holistički proces
- Implikacija: rano učenje, naročito jezika, trebalo bi slijediti holistički pristup.
 - Što potvrđuju rezultati empirijskih istraživanja (npr. Chambers et al., 2010).
- Nažalost: tradicionalni (pred)školski programi nisu tako koncipirani.

Uvod: redoviti vrtići

- Primjer jezičnog pristupa u (redovitim) vrtićima u Hrvatskoj:
 - vježbe predviđene samo za najstariju djecu;
 - uvijek u određeno doba dana;
 - izdvojene iz konteksta drugih didaktičkih aktivnosti;
 - fokusiraju se na vježbe grafomotorike i pisanja slova.

Uvod: Montessori vrtići

- Kontrast – Montessori jezični pristup:
 - vježbe predviđene za djecu svih uzrasta (počevši od 3. godine);
 - multisenzorna (vizualno-taktilno-kinestetička) organizacija vježbi (Bara et al., 2004), npr. *slova od brusnog papira*;

- integriranost s drugim didaktičkim aktivnostima djeteta;
- sadrži vježbe *metalingvističkih sposobnosti*.

Uvod: fonološka svjesnost

- **Fonološka svjesnost:** opći termin za metalingvističku svjesnost bilo koje fonološke jedinice jezika, uključujući foneme, slogove, rimu (Rathvon, 2004).
- Fonološka (posebice fonemska) svjesnost dobar je prediktor kasnijih čitačkih vještina (Armbruster et al., 2010; Rathvon, 2004; Trehearne, 2011).
- Fonološke vježbe uključene su u Montessori program.

Hipoteza istraživanja

- Montessori=najzastupljenija alternativa redovitim vrtićima u Hrvatskoj.
- S obzirom da Montessori program uključuje fonološke vježbe: ***očekujemo da će djeca iz Montessori programa u HR postići višu razinu fonološke svjesnosti od djece iz redovitih vrtića.***

Uzorak

- 60 petogodišnjaka urednoga jezično-kognitivnog razvoja.
 - 30 iz Montessori i redovitih vrtića u Zagrebu.
 - 15 djevojčica i 15 dječaka u svakoj od grupa.
- Testirani individualno (20-40 minuta) tijekom proljeća 2013. godine.

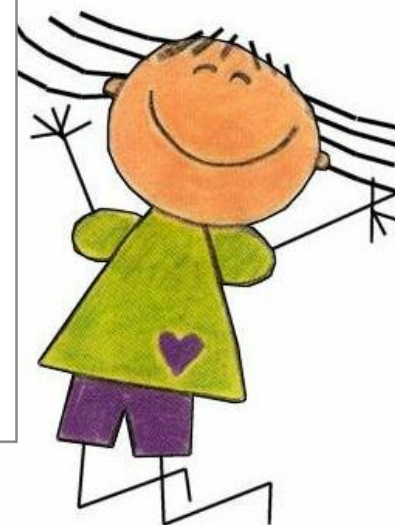
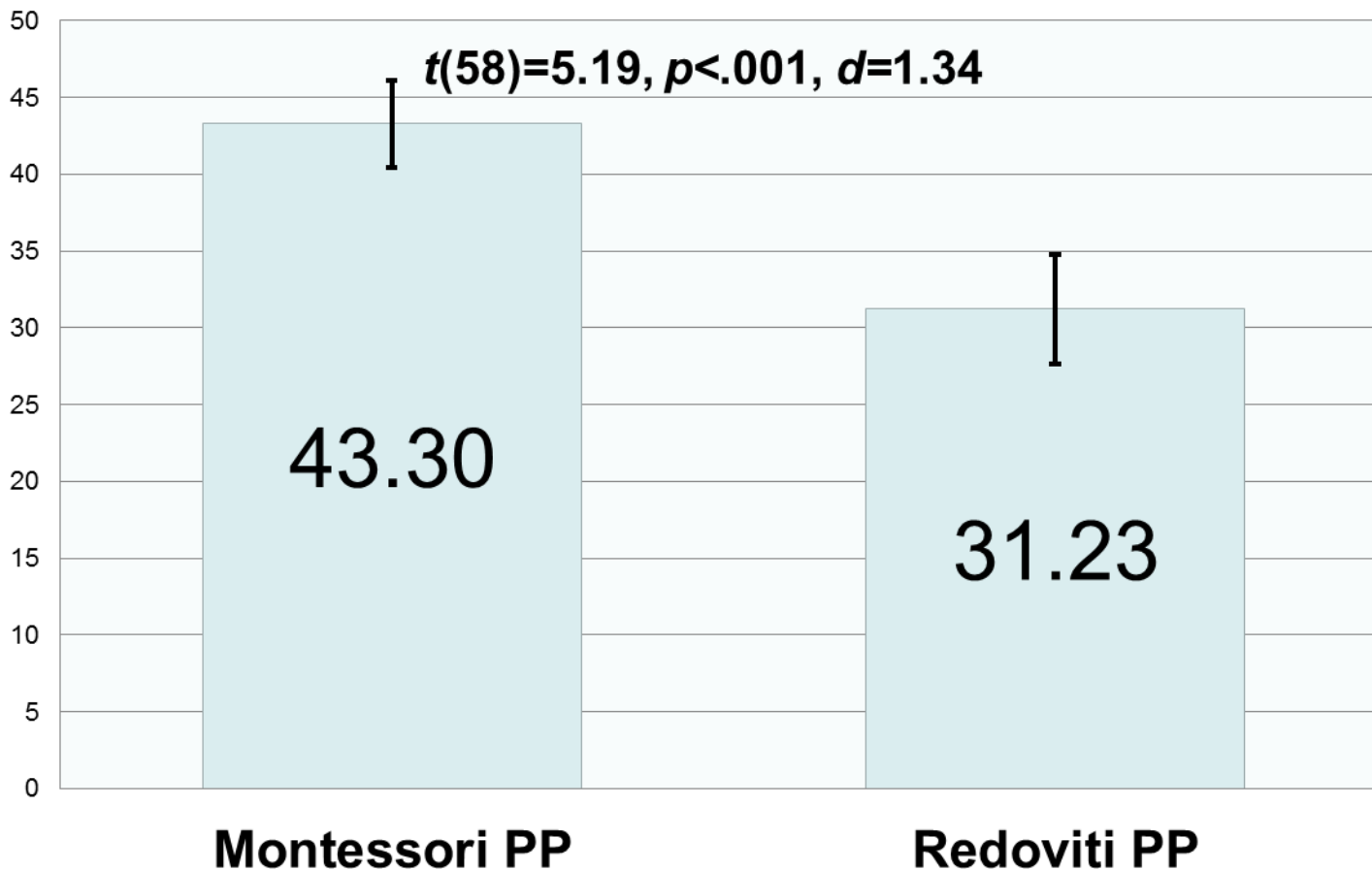
Instrument

- FONT-HR test za ispitivanje fonološke svjesnosti.
 - Nastao adaptacijom originalnog instrumenta (Subotić, 2011) normiranog u Bosni i Srbiji.
- Ima 48 ajtema i obuhvaća sljedeće zadatke: rastavljanje i spajanje slogova, prepoznavanje početnog/završnog fonema, prepoznavanje rime, fonemska analiza (segmentacija), eliminacija i supstitucija fonema.
- Cronbachova $\alpha=.97$

Rezultati

Razlike u fonološkoj svjesnosti između petogodišnjaka iz dva predškolska programa

Diskusija i zaključci

- Početna pretpostavka uvjerljivo je potvrđena.
 - U skladu je s rezultatima istraživanja Lillard (2012).
- Pобољшanje redovitih vrtića implementacijom aspekata Montessori pedagogije.
- Montessori kao podrazumijevano bolja opcija?
- Nedostaci: pilot istraživanje, prigodan uzorak, niska kontrola (inteligencija, SES...).
- Pogled unaprijed: djeca iz Montessori vrtića u prvom razredu pokazuju veće postotke ispravno pročitanih riječi od djece iz redovitih vrtića.

Hvala na pažnji!

- Pitanja?

